

37/1994 Sb.

Vyhláška

České národní banky ze dne 21. února 1994, kterou se stanoví postup při příjmu peněz a nakládání s nimi a při poskytování náhrad za necelé a poškozené bankovky a mince

Česká národní banka podle § 22 písm. b) a c) zákona České národní rady č. 6/1993 Sb., o České národní bance, stanoví:

Příjem zákonných peněz

§ 1

(1) Zákonné peníze¹⁾ přijímají Česká národní banka, banky²⁾ a ostatní právnické osoby a fyzické osoby takto:

a) platné české bankovky (dále jen "bankovky") přijímají právnické a fyzické osoby bez omezení;

b) platné české mince včetně mincí pamětních a platných pamětních mincí československých³⁾ (dále jen "mince") přijímají bez omezení Česká národní banka a banky; ostatní právnické osoby a fyzické osoby mohou odmítnout přijetí

1. mincí nad 10 kusů téže nominální hodnoty,
2. mincí nad celkovou částku 100 Kč u mincí do nominální hodnoty 10 Kč včetně a nad celkovou částku 500 Kč u mincí vyšších nominálních hodnot,
3. platných českých pamětních mincí,
4. platných československých pamětních mincí.

(2) Právnické osoby přijímají i zákonné peníze opotřebované oběhem, pokud se jimi platí a pokud jsou celé a celistvé. Česká národní banka a banky za stejných podmínek přijímají i zákonné peníze poškozené jinak než oběhem (dále jen "poškozené zákonné peníze"). Oběhem opotřebované a poškozené zákonné peníze se nevydávají zpět do oběhu. Fyzické osoby mohou přijetí oběhem opotřebovaných nebo poškozených zákonných peněz odmítnout.

(3) Za celé zákonné peníze se považují takové, kterým nechybí žádná jejich část, za celistvé zákonné peníze se považují takové, které tvoří souvislý a neporušený celek.

§ 2

(1) Není-li dohodou mezi plátcem a příjemcem zákonných peněz stanoveno jinak, přechází na příjemce jejich převzetím odpovědnost za jejich správný počet a pravost. Příjemce však musí mít možnost si správný počet a pravost zákonných peněz zkontrolovat.

(2) Jestliže bankovky nebo mince předkládané jako zákonné peníze jsou padělané nebo pozměněné nebo vznikne-li takové podezření, mohou fyzické osoby jejich přijetí odmítnout. Právnické osoby takové bankovky nebo mince odeberou bez náhrady.⁴⁾

(3) O odebrání bankovek nebo mincí uvedených v odstavci 2 vystaví právnické osoby tomu, kdo je předložil (dále jen "předložitel"), potvrzení, které musí obsahovat:

a) údaje o osobě předložitele, a to:

1. jméno, příjmení, rodné číslo, popřípadě datum narození a státní příslušnost, u právnické osoby její název a identifikační číslo;
2. adresu místa trvalého nebo přechodného pobytu,⁵⁾ popřípadě trvalého, dlouhodobého nebo krátkodobého pobytu⁶⁾ předložitel na území České republiky, u právnické osoby její sídlo; pokud předložitel nemá na území České republiky trvalý, přechodný, dlouhodobý ani krátkodobý pobyt, popřípadě sídlo, anebo pokud lze důvodně předpokládat, že jeho pobyt na území České republiky bude ukončen dříve, než se potvrdí nebo vyloučí podezření z padělání nebo pozměňování bankovek nebo mincí, uvede se i adresa stálého bydliště, popřípadě sídla předložitel v zahraničí;

b) druh a číslo dokladu, podle kterého byla zjišťována totožnost předložitel;

c) druh a nominální hodnotu bankovky a její sérii a číslo nebo nominální hodnotu a letopočet ražby mince, počet kusů jednotlivých druhů a nominálních hodnot bankovek nebo mincí a jejich celkovou nominální hodnotu;

d) datum odebrání bankovek nebo mincí a název a sídlo právnické osoby, která je odebrala;

e) podpis předložitel.

(4) Na žádost předložitel se na potvrzení o odebrání bankovek nebo mincí české měny uvede bankovní spojení na území České republiky, kam je možné protihodnotu odebraných bankovek nebo mincí poukázat, prokáže-li se jejich pravost. Na žádost předložitel, který nemá na území České republiky trvalý, přechodný, dlouhodobý ani krátkodobý pobyt, popřípadě sídlo, anebo který předpokládá, že jeho pobyt skončí dříve, než se potvrdí nebo vyloučí podezření z padělání nebo pozměňování bankovek nebo mincí, se na potvrzení může uvést i jméno, příjmení a adresa osoby, v případě právnické osoby její název a sídlo, která se na území České republiky zmocňuje k převzetí takových bankovek nebo mincí, popřípadě bankovní spojení takto zmocněné osoby.

(5) Vzor potvrzení o odebrání bankovek nebo mincí je uveden v příloze této vyhlášky.

(6) Odebrané bankovky nebo mince vloží právnické osoby spolu s kopií potvrzení o jejich odebrání v přítomnosti předložitel do obálky nebo jiného vhodného obalu, který zajistí před neoprávněným otevřením lepicí páskou. Předložitel potvrdí svou přítomnost při uložení odebraných bankovek nebo mincí do obalu vlastnoručními podpisy přes lepicí pásku; své podpisy přes lepicí pásku učiní i osoba, která bankovky nebo mince odebrala. Takto uložené bankovky nebo mince zašlou právnické osoby k odbornému posouzení zkušebně platidel ústředí České národní banky v Praze.

(7) Jestliže předložitel není znám, odmítne uvést některý z požadovaných údajů nebo potvrdit svou přítomnost při uložení odebraných bankovek nebo mincí do obalu, uvede se tato skutečnost na potvrzení o odebrání bankovek nebo mincí.

(8) Odebrání bankovek nebo mincí uvedených v odstavci 2 právnická osoba, která je odebrala, bezodkladně oznámí orgánům policie nebo státního zastupitelství.

(9) Pokud odborné posouzení prokáže, že odebrané bankovky nebo mince byly padělané nebo pozměněny, zašle Česká národní banka oznámení o výsledku odborného

posouzení právnické osobě, která bankovky nebo mince odebrala. Předložiteli vyrozumí právnická osoba, která bankovky nebo mince odebrala, na jeho žádost.

(10) Zjistí-li Česká národní banka, že odebrané bankovky nebo mince jsou pravé, vrátí je neprodleně předložiteli, popřípadě osobě zmocněné na území České republiky k jejich převzetí. Výsledek odborného posouzení oznámí Česká národní banka právnické osobě, která bankovky nebo mince odebrala. Pokud v potvrzení o odebrání bankovek nebo mincí údaje o osobě předložiteli chybějí nebo jsou neúplné, a proto mu bankovky nebo mince nelze vrátit, Česká národní banka o tom neprodleně vyrozumí právnickou osobu, která je odebrala. Pokud do 30 dnů ode dne vyrozumění neupřesní právnická osoba, která bankovky nebo mince odebrala, údaje o předložiteli, ani se takové údaje nepodaří v této době zjistit jiným způsobem, uloží se protihodnota odebraných bankovek nebo mincí na zvláštní účet vedený u České národní banky. Protihodnota odebraných bankovek nebo mincí se předložiteli vyplatí na jeho žádost.

§ 3

Zjistí-li se padělané nebo pozměněné bankovky nebo mince cizí měny nebo vznikne-li takové podezření,⁴⁾ postupuje se přiměřeně podle § 2 odst. 2 až 10. V případě, kdy je nutné bankovky nebo mince cizí měny uložit na zvláštní účet podle § 2 odst. 10, přepočte se jejich nominální hodnota na českou měnu podle kurzu střed vyhlášeného Českou národní bankou. Uplatní-li předložitel právo na vrácení bankovek nebo mincí, proplatí se mu jejich protihodnota v měně, na kterou zněly odebrané bankovky nebo mince.

§ 4

Výměna zákonných peněz a neplatných bankovek a mincí

(1) Výměnu zákonných peněz určitých nominálních hodnot za zákonné peníze jiných nominálních hodnot a výměnu platných pamětních mincí za jiné zákonné peníze provádí Česká národní banka a banky provádějící pokladní operace bezplatně, není-li dále stanoveno jinak.

(2) Výměnu neplatných bankovek a mincí provádějí v době stanovené právním předpisem České národní banky⁷⁾ Česká národní banka a banky provádějící pokladní operace bezplatně, není-li dále stanoveno jinak.

(3) Pokud bankovky a mince předkládané k výměně podle odstavců 1 a 2 nebudou roztríděny, popřípadě baleny způsobem uvedeným v § 5 odst. 1 a 2 této vyhlášky, může být za poskytnutí peněžní služby požadována odměna. Za provedení výměny bankovek a mincí podle odstavce 1 může být požadována odměna i tehdy, jestliže k provedení výměny většího počtu kusů bankovek nebo mincí, popřípadě bankovek nebo mincí více nominálních hodnot bude nutné použít počítačích nebo třídících strojů nebo zařízení.

§ 5

Balení zákonných peněz

(1) Při předávání zákonných peněz mezi právnickými osobami a mezi právnickými a fyzickými osobami navzájem roztrídí plátce zákonné peníze podle jejich jednotlivých nominálních hodnot. Bankovky téže hodnoty vkládá plátce po 100 kusech do balíčků, které přepáskuje. Do balíčků se bankovky vkládají uhlazené a srovnávají se podle stran a směru

tisku. Deset plných balíčků téže nominální hodnoty tvoří svazek bankovek. Mince téže nominální hodnoty vkládá plátcem po 100 kusech do sáčků nebo je balí po 50 kusech do svitků. Dohodou mezi plátcem a příjemcem může být stanoven jiný počet kusů mincí v sáčcích nebo svitcích.

(2) Pásky, kterými jsou opatřeny balíčky bankovek, a sáčky nebo svitky s mincemi se označují počtem vložených kusů, jejich nominální hodnotou a úhrnnou částkou; pokud je plátcem právnická osoba, označují se i jejím názvem a sídlem. Pokud k výměně předkládá právnická osoba nebo podnikatel,⁸⁾ i když není právnickou osobou, bankovky nebo mince více než dvou nominálních hodnot, příkládá se k nim výčetka s uvedením počtu kusů jednotlivých nominálních hodnot bankovek nebo mincí.

(3) Pokud jsou při předávání zákonných peněz mezi právnickými osobami předávány odděleně zákonné peníze opotřebované oběhem, popřípadě poškozené, označují se balíčky opotřebovaných bankovek a sáčky nebo svitky opotřebovaných mincí textem "Neupotřebitelné peníze" nebo velkým výrazným písmenem "N". Poškozené zákonné peníze, pokud jsou celé, se vkládají do balíčků, sáčků nebo svitků zákonných peněz opotřebovaných oběhem.

Poskytování náhrad za necelé a poškozené bankovky a mince

§ 6

(1) Poškozené bankovky a mince vydané Českou národní bankou, u kterých nejsou pochybnosti o tom, o jakou nominální hodnotu se jedná, vyměňují Česká národní banka a banky provádějící pokladní operace. Bankovky, pokud jsou celé a nejsou složeny z více než dvou částí, u kterých nejsou pochybnosti o tom, že k sobě patří, a poškozené celé mince se vyměňují v plné nominální hodnotě bez jakýchkoliv srážek. V plné nominální hodnotě se vyměňují i poškozené bankovky, pokud jsou celistvé, u kterých chybí pouze část nepotištěného bílého okraje.

(2) Vyměňují se pouze takové poškozené bankovky a mince, u kterých nejsou pochybnosti o jejich pravosti. Má-li banka o pravosti bankovek nebo mincí pochybnosti, postupuje se obdobně podle ustanovení § 2 odst. 2, 3, 4, 6, 7 a 8.

(3) Výměnu bankovek nebo mincí, jejichž obrazec nebo reliéf je nečitelný, deformovaný nebo proděravělý, mohou banky odmítnout. Takové bankovky nebo mince odeberou bez náhrady a zašlou je ke zničení České národní bance.⁹⁾ O odebrání bankovek nebo mincí vystaví předložiteli potvrzení.

(4) Jestliže jsou bez náhrady odebrány bankovky, které byly popsány, pomalovány, přetištěny, potištěny, perforovány nebo které byly zamazány barvou, lepidlem nebo jiným podobným materiálem,¹⁰⁾ vystaví se plátcem potvrzení o jejich odebrání a zašlou se k posouzení České národní bance.

§ 7

(1) Náhradu za necelé bankovky a za celé bankovky složené z více než dvou částí poskytují Česká národní banka a banky provádějící pokladní operace podle velikosti plochy poškozené bankovky. Jestliže je k vyměření náhrady předložena bankovka nebo její zbytek,

kteřé jsou složeny z více částí, jsou jako celek posuzovány pouze tehdy, nejsou-li pochybnosti o tom, že jednotlivé části k sobě patří, například podle série a pořadového čísla, podle tvaru v místech roztržení; v pochybnostech se každá předkládaná část posuzuje samostatně.

(2) Velikost plochy bankovek se určuje podle mřížek, které rozdělují plochu bankovky stejným počtem svislých i vodorovných linek na 100 stejně velkých políček. Do plochy zbytku bankovky se započítávají políčka, která jsou zbytkem bankovky zakryta více než z poloviny.

(3) Náhrada se poskytuje ve výši:

a) nominální hodnoty bankovky, jestliže je celá nebo její předložený zbytek je větší než tři čtvrtiny původní plochy bankovky,

b) jedné poloviny nominální hodnoty bankovky, činí-li předložený zbytek polovinu až tři čtvrtiny původní plochy bankovky,

c) jedné čtvrtiny nominální hodnoty bankovky, činí-li předložený zbytek nejméně čtvrtinu a méně než polovinu původní plochy bankovky.

(4) Za zbytek bankovky menší než čtvrtina původní plochy se náhrada neposkytuje.

§ 8

(1) Za necelé mince se poskytuje náhrada pouze tehdy, jde-li o mince:

a) u kterých může v důsledku technologie jejich výroby dojít k oddělení vnějších a středních částí,

b) které jsou podélně rozštěpené v hraně na část s lící stranou a na část s rubovou stranou.

(2) Náhrada za mince uvedené v odstavci 1 písm. a) se poskytuje ve výši nominální hodnoty mince při předložení všech částí mince nebo alespoň té části, jejíž průměr odpovídá celkovému průměru mince. Za samostatně předložené střední části mince se náhrada neposkytuje.

(3) Náhrada za mince uvedené v odstavci 1 písm. b) se poskytuje ve výši nominální hodnoty mince při předložení obou částí rozštěpené mince. Při předložení pouze jedné z částí rozštěpené mince se poskytuje náhrada ve výši poloviny nominální hodnoty mince.

§ 9

(1) Poškozené bankovky a mince, za které poskytly náhradu, zasílají banky nejdéle do jednoho měsíce po poskytnutí této náhrady České národní bance, která jim poskytnuté částky uhradí. Česká národní banka banky pravidelně informuje o tom, kterému organizačnímu útvaru České národní banky se poškozené bankovky a mince zasílají.

(2) Na základě písemné dohody s Českou národní bankou může poskytovat náhradu za poškozené bankovky a mince uvedené v § 7 odst. 1 a v § 8 i jiná právnická osoba než banka.

§ 10

(1) Poškozené bankovky nebo mince, které vzhledem k charakteru jejich poškození nebylo možné vyměnit podle § 6 odst. 1, a bankovky, za které ze stejných důvodů nebylo možné ani vyměřit náhradu podle § 7 odst. 1 až 3, například za bankovky zuhelnatělé, zetlelé nebo rozpadlé na drobné části, mohou právnické nebo fyzické osoby zaslat České národní bance se žádostí o posouzení a poskytnutí náhrady. V žádosti se uvede, jakým způsobem k poškození došlo, a zásilka se označí textem "Poškozené peníze".

(2) O poskytnutí náhrady mohou Českou národní banku požádat i právnické nebo fyzické osoby, kterým byly bez náhrady odebrány bankovky podle § 6 odst. 3 nebo 4. V žádosti o poskytnutí náhrady se uvede, jak k poškození bankovky došlo.

(3) V případech uvedených v odstavcích 1 a 2 může Česká národní banka poskytnout náhradu vyměřenou jiným způsobem a v jiné výši, než je uvedeno v § 7 odst. 1 až 4. Takto poskytnutá náhrada nesmí být nižší než náhrada vyměřená podle § 7 odst. 3.

§ 11

(1) V případě, kdy se vyměněné poškozené bankovky nebo mince nebo náhrada poskytnutá za poškozené bankovky, popřípadě mince, odesílají žadateli poštou, odečtou se od zasílané částky náklady na úhradu poštovného.

(2) Za vyměření náhrady za poškozené bankovky, popřípadě mince, mají Česká národní banka, banky a právnické osoby, které s Českou národní bankou uzavřely písemnou dohodu podle § 9 odst. 2, nárok na odměnu za poskytnutí peněžní služby. Odměna se odečte od poskytnuté náhrady za poškozené bankovky, popřípadě mince.

(3) Při poskytnutí náhrady podle § 10 může Česká národní banka požadovat náhradu nákladů vynaložených na výrobu nových bankovek, popřípadě mincí v množství odpovídajícím počtu bankovek, popřípadě mincí, za které byla náhrada poskytnuta. Náhrada nákladů se odečte od náhrady poskytnuté za poškozené bankovky, popřípadě mince.

§ 12

Zrušovací ustanovení

Zrušuje se vyhláška Státní banky československé č. 147/1992 Sb., kterou se stanoví postup při příjmu zákonných peněz a nakládání s nimi a při poskytování náhrad za necelé a poškozené bankovky a mince.

§ 13

Účinnost

Tato vyhláška nabývá účinnosti dnem 1. března 1994.

Guvernér:
Ing. Tošovský v.r.

Příl.

Vzor potvrzení o odebrání bankovek a mincí podle zákona o ČNB

-
- 1) § 16 zákona ČNR č. 6/1993 Sb., o České národní bance.
 - 2) Zákon č. 21/1992 Sb., o bankách, ve znění pozdějších předpisů.
 - 3) § 1 odst. 2 zákona č. 60/1993 Sb., o oddělení měny.
 - 4) § 21 zákona ČNR č. 6/1993 Sb.
 - 5) Zákon č. 135/1982 Sb., o hlášení a evidenci pobytu občanů.
 - 6) Zákon č. 123/1992 Sb., o pobytu cizinců na území České a Slovenské Federativní Republiky.
 - 7) § 22 písm. d) zákona ČNR č. 6/1993 Sb.
 - 8) § 2 odst. 2 zákona č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, ve znění pozdějších předpisů.
 - 9) § 17 odst. 2 zákona ČNR č. 6/1993 Sb.
 - 10) § 17 odst. 3 zákona ČNR č. 6/1993 Sb.